

GALAȚI

Profil mișcat

Să scrii despre un festival din care n-ai văzut decât trei spectacole, el cuprinzând, în opt zile, treisprezece reprezentații (cel puțin în programul publicat), poate părea un lucru cu totul nesperat, chiar dacă e vorba despre un festival de comedie. În realitate, situația nu este atât de dramatică, pentru că, datorită (era să zic „din cauza”) consistentului nostru regim festivalier, am avut ocazia să văd, la alte reuniuni (cu, firește, alte „profiluri”), alte trei dintre montările care mi-au scăpat la Galați. Și, apoi, fie și numai parcurgerea listei spectacolelor invitate îi poate prilejui comentatorului, mai ales în cazul unei manifestări cu temă ferm delimitată, observații interesante. Iată de ce îmi iau inima-n dinți și scriu, totuși, despre Festingal 2, adică a doua ediție a Festivalului Internațional de teatru Galați, care s-a petrecut între 9 și 16 octombrie '95.

Mai întâi, observațiile indirecte, deduse, parțial, din afișul festivalului. Genericul ediției, „Puterea Comediei – Comedia Puterii”, făgăduia spectacole în primul rând comice și în al doilea rând, politice (desigur, rândurile pot fi inversate). Sau, dacă nu și comice, și politice, atunci măcar hotărât comice. Or, chiar reprezentațiile care au deschis reuniunea – **Picnic pe câmpul de luptă** de Fernando Arrabal (Teatrul „Andrei Mureșanu” din Sfântu-Gheorghe) și **Scaunele** de Eugen Ionescu (Teatrul „Sică Alexandrescu” din Brașov) – nu aveau nimic a face nici cu politica, nici cu ceea ce se înțelege în mod normal prin comedie; oricum, nu intenționat. E drept că teoriile moderne au extins sfera noțiunii până la a o forța să includă, practic, orice, dar nu cred că publicul obișnuit e la curent cu ele, așa că spectatorii gălățeni trebuie să se fi mirat îndestul asistând, în cadrul unui festival de comedie, la aceste spectacole – merituoase, altminteri, dintr-un punct sau altul de vedere. (Întrucât ambele

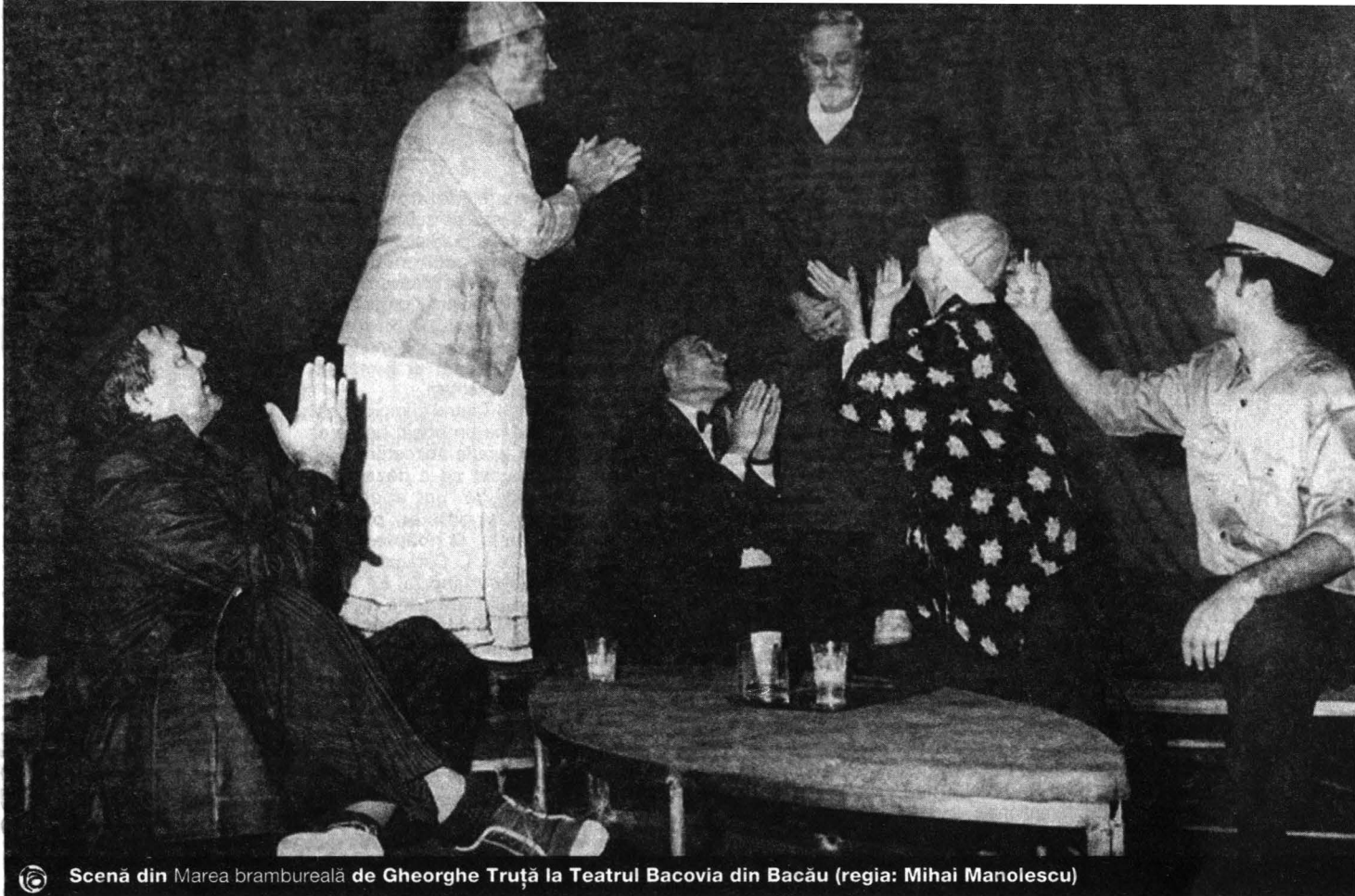
montări au avut parte de cronici amănunțite în numerele anterioare ale revistei, nu voi insista asupra lor, și nici asupra altora, aflate în aceeași situație.) Și, dacă un titlu precum **Vai, tătucul, bietul, zace, / în dulap de-un an încoace / mămica l-a spânzurat / într-o fustă și-un halat** de Arthur Kopit (Teatrul Național din Bălți, Republica Moldova) provoacă automat râsul – spectacolul, ziceau cei ce l-au văzut, nu era deloc ilariant –, unul precum **Eu și tu** de Paul Geraldie, cum grăiește programul, nu poate anunța o reprezentație hazoasă decât în cazul, puțin probabil, că pornește de la o scriere cu totul diferită de cunoscutul ciclu de poeme „Tu și eu” (Toi et moi) al lui Paul Géraldy... Cum, însă, Teatrul „Stefan Kirov” din Sliven, Bulgaria (proprietarul montării), nu s-a prezentat la festival, enigma va rămâne în veci nedezlegată. În zona de atenție prefigurată de organizatori au intrat poate, judecând după titlu, **Politicienii** de Racio Stoianov, adus de Teatrul 199 din Sofia, și, judecând după filmul celebru, **Cabaret** de Joe Masteroff, produs de Teatrul German din Timișoara; a intrat cu siguranță, deși pe ușa unui comic cam grosuț și a unei „politizări” cam subțirele, **Chirița în provincie** de Vasile Alecsandri, montată de Petru Vutcărău la Teatrul „Eugène Ionescu” din Chișinău. Și, pentru a ne păstra în aburii ipotezelor fericite, poate și alte spectacole, dintre cele pe care nu le-am văzut. Cred însă că un festival atât de strict profilat (în speță, pe un gen dramatic) nu trebuie să-și permită nici o tragere la temă, cum se spune în limbaj rebusist – și la Galați au fost mai multe –, căci, altfel, își riscă însăși rațiunea de a exista.

Trecând la constatările izvorâte din experiența nemijlocită, aș spune că intențiile acestei ediții a Galei au fost acoperite întocmai de spectacolul gazdelor cu versiunea Adinei Zeev după

Imagine din Scaunele de Eugen Ionescu la Teatrul „Sică Alexandrescu” din Brașov (regia: George Tudor)

foto: Traian Bota

Scenă din Marea brambureală de Gheorghe Truță la Teatrul Bacovia din Bacău (regia: Mihai Manolescu)

Revizorul lui Gogol, montarea concepută de Adrian Lupu ilustrând atât „puterea comediei”, cât și, mai ales, „comedia Puterii” în manieră pe deplin convingătoare. Chiar îți dă târcoale bănuiala că titulatura festivalului a fost aleasă în funcție de ceea ce teatrul gălățean avea deja „în stoc”. Dacă așa s-a întâmplat, ideea nu e deloc condamnată ca atare; bine ar fi fost însă ca ea să-și fi găsit susținere și prin spectacolele oaspeților, căci mai glorios e să fii primul între egali decât... Oricum, în ce privește forța râsului, **Revizorul** și-a aflat un concurent solid în reprezentarea Naționalului târgumureșean cu **O noapte furtunoasă**, expertul în „caragiologie” Mircea Cornișteanu propunând nu numai o actualizare defel agasantă (dar și defel epatantă) a conflictului, ci și rezolvări scenice inteligente, foarte spirituale și, cele mai multe, cu totul noi ale situațiilor și replicilor. Ultimul spectacol pe care l-am văzut la Galați a sosit de la Bacău și a adus în festival acea pasăre tot mai rară numită „premieră absolută” – nu a unei piese lapone ori nepaleze, ci a unei piese românești. **Marea Brambureală** de Gheorghe Truță este unul dintre textele reîmarcate și recomandate spre reprezentare (iar nu premiate, cum circula zvonul) de juriul ediției 1994 a Concursului de dramaturgie „Camil Petrescu” inițiat de Ministerul Culturii. Recomandarea a fost pusă în practică de Teatrul Bacovia și de invitatul său, regizorul Mihai Manolescu. Din dorința, pesemne, de a face un spectacol mai „prizat” de public, realizatorii au aplicat subiectului, despre care n-aș zice că e tocmai hazos – un medic cunoscut, retras într-o existență mediocră și blazat mizantropică, primește vizita unui prieten ce se declară definitiv și iremediabil disperat, scârbit de traiul banal, pentru ca, în urma unui periplu bahic, cel dintâi să sfârșească, la propriu, într-o deznădejde autentică, iar celălalt să-și adoarmă spleen-ul într-o căsătorie din interes –, un tratament „comic”

apăsat, constând mai ales în caricarea tipurilor. Ciocnirea (inevitabilă) dintre stilul vag absurd al textului și cel greoi realist, agrementat cu bizare simboluri, al mizanscenei produce un spectacol confuz, sumbru în prima parte și mărunț „satiric” într-a doua, din care se salvează întrucâtva jocul – altminteri, și el rău condus – protagoniștilor Florin Crăciunescu și Viorel Baltag. Și, astfel, dramaturgia națională contemporană mai capătă, fără (prea mare) vină, o bilă neagră...

În fine, la Galați a mai avut loc și o masă rotundă, pregătită în colaborare cu secția română a AICT – UNITER și aseasonată cu contribuțiile unor participanți din Spania (criticul Carlos Cuadros – emisar al Institutului Internațional de Teatru Mediteranean, pe a cărui agendă festivalieră figurează și Festingal –, și regizorul Jordi Mesalles), Italia (directorul de teatru și de festival Federico Fiorenza), Bulgaria (criticul și dramaturgul Lubomir Peevski și actorul Sotir Mainolovski). Subiectul „Comedia și Puterea” a iscat dezbateri vii și, până la un punct, legate strict de temă; intervențiile, moderate de Marian Popescu, i-au pus „în vedetă”, alături de oaspeții amintiți, pe Dumitru Solomon, Doru Mareș, Victor Scoradeț, Ion Mânzatu; episodic și nu prea necesar, și pe alții. Trebuia să se desfășoare, sub egida festivalului și a publicației noastre, și o Întâlnire a revistelor europene de teatru, poftite să se pronunțe despre „Presă și Putere”; din lipsă de combatanți, ostilitățile au fost însă suspendate – ca și câteva dintre reprezentațiile anunțate. Dincolo de aceste accidente, organizarea festivalului, la care autoritățile locului au contribuit, de astă dată, mai substanțial, a fost superioară celei a ediției '94. Rămâne să sperăm că Adrian Lupu, directorul teatrului și al festivalului gălățean, ne va face să râdem și la Festingal 3.

ALICE GEORGESCU